

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

726. An, & qualiter laicis merè talibus competere possit jus conferendi beneficia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

confirmato, etsi non sit canonicè confirmatus. Quod ipsum post Bertachin. approbat Lamb. de jurep. p. 3. l. 2. q. 2. a. 13. n. 4. cum hac tamen limitatione, si confirmatio vel institutio facta esset ex errore ex persona confirmantis vel instituentis, vel aliter non canonicè, & error communis est pro legitima confirmatione; secus si error de hoc non est communis. Et n. 298. & 299. declarat hanc limitationem, quòd ea non procedat, ubi se quis per decennium gerit pro habili, eò quòd tunc (quia ex decennali possessione præsumitur titulus, ut Felin. in c. 1. de fide instrum. nu. 18. Bald. in l. 1. c. de fideicommiss. n. 14. Mascard. &c. quos citat) non requiritur alius titulus; quod tamen num. 302. intelligendum ait, quando non constat de defectu tituli, nec jus resistit, & error est circa factum.

8. Denique limitanda est responsio juxta Garc. num. 310. ut non valeat collatio, nec alia gesta in favorem scientium impedimentum; citat pro hoc Felin. in c. Rodulphus. de rescript. n. 40. Paris. de rescript. l. 7. q. 24. n. 48. Azor. Tiraq. &c. contra Sanch. cit. d. 22. q. 4. Abb. Butrio &c. in c. ad probandum. de re judicata. docentes, quòd valeat mero jure, retractanda tamen in odium illorum scientium impedimentum. Nihilominus & ipse Garcias n. 312. cum Sanch. loc. cit. n. 45. hanc suam limitationem intelligendam ait: dum scienti impedimentum imputari potest culpa in adeundo judicem seu prælatum, quem scit non esse verè talem; secus dum non imputatur illi hoc pro culpa, v. g. quia aliàs fortè non posset consequi justitiam, vel id, ad quod habet jus; cum tunc cesset odium illius.

Questio 726. An, & qualiter laicis (intellige merè talibus, quales non sunt persona, etiam citra primam tonsuram religionem professæ, ac proinde de his non quaritur; cum de iis constet contrarium. Laym. l. paulò post citando) competere possit jus conferendi beneficia?

1. **R**espondeo primò: laici de se incapaces sunt juris conferendi beneficia Ecclesiastica, c. si quis deinceps. c. per laicos. c. laicis. 16. q. 7. Lott. loc. cit. n. 37. Laym. ad c. quanto. de consuetud. n. 2. Corrad. in pr. benef. l. 1. c. 4. n. 78. Garc. p. 1. c. 2. n. 36. cum communi. Hinc sicut laicis non potest ex pacto, fundatione, aut quavis donatione seu concessione (si factum à Papa excipias) competere potest jus eligendi Prælatum Ecclesiasticum; quia laici jura ecclesiastica tractare non possunt, c. 3. de judiciis. ita multò minùs eis competere potest jus conferendi beneficia, vel etiam instituendi in iis, utpote quod majus & potentius est, magisque spirituale, quàm jus eligendi, ut notant DD. in c. si tibi absent. de præb. in 6. & singulariter Selva. Laym. in c. nullus. de elect. n. 14. & 15. & 18. ubi etiam ex hoc ipso ait, desumi differentiam, quòd Ecclesia, etiam per Episcopos, passim concedat laicis ex fundatione vel dotatione jus patronatùs, seu præsentandi (dum præsentatio ad Superiorem dirigitur, à quo præsentatus omne jus spirituale per institutionem consequitur) & non concedat jus eligendi, & multò minùs conferendi.

2. Sed neque competere potest laico ullà consuetudine immemoriali, aut præscriptione, Corrad. l. 1. c. 4. n. 80. Garc. p. 1. c. 2. n. 36. & 37. Lott. l. 1. q. 4. n. 39. citans Seraph. decis. 1382. per tot. & Surd. conf. 301. n. 79. citantem plures alios, Laym.

loc. cit. citans Jo. And. in c. 2. de præb. in 6. Abb. in c. quisquis. de elect. n. 4. & in c. novit. de judic. num. 22. Felin. in c. dilecto. de testibus num. 1. Selv. p. 2. q. 23. n. 10. & 22. Sequitur ex antecedente; qui enim, ut dicitur reg. 3. de reg. juris in 6. incapax est possessionis rei, vel juris alicujus, incapax quoque est illud præscribere. Laym. loc. cit. Falsum etiam est, quòd, quæ possideri possunt ex privilegio, acquiri quoque possint per consuetudinem immemorialem; cum tunc potentius sit privilegium, quàm consuetudo immemorialis. Laym. loc. cit. citans Abb. in cit. c. novit. n. 22. & in c. quisquis. de elect. n. 4. Garc. p. 1. c. 2. n. 37. vide etiam Laym. in c. quanto. de consuetud. n. 2. ubi pro hoc citat Suar. de l. 1. d. cap. 7. & seipsum in c. Ecclesia. de constitut. & Theol. mor. l. 3. tr. 1. c. 8. n. 6.

3. Hoc verum, quòd si unà cum tempore immemoriali concurrat constans fama accepti privilegii à Sede Apostolica, laicus ob difficultatem exhibendi privilegii relinquendus est in exercitio juris eligendi aut conferendi propter præsumptionem, quæ in tali casu pro ipso est; (Idem etiam videtur, ut dictum alibi, etsi desit dicta fama, modò tempus fluxerit immemoriale, eò quòd tunc titulum optimum, adeoque privilegium concessum suis antecessoribus allegare possit) non tamen ideo præscripsit, aut titulo præscriptionis jus illud possideri, aut se tueri potest; si enim etià post elapsum immemoriale tempus comperiat revera, nullum tale privilegium concessum, auferendum est laico jus tale præsentium conferendi, & is illud dimittere tenetur, nec est ampliùs in conscientia tutus, Laym. loc. cit. citans Selv. ubi ante, n. 24. Felin. in c. causam. de rescript. n. 7. vide hac de re fufius dicta, ubi actum de acquirendo jure patronatùs, & potissimum decimandi per præscriptionem. Atq; ita semper requiritur privilegium (intellige, si ve revera concessum, si ve præsumptum, aut legitime allegatum) etiam dum Reges aliquando beneficia conferunt, nullà ad hoc sufficiente consuetudine, etiam si esset cum perpetua Papæ tolerantia. Lott. cit. q. 6. n. 391. dum enim versamur in his, quæ non sunt quælibet sine Principis concessione, tolerantia de nihilo inservit; cum non sit tolerantia, sed simplex conniventia, seu patientia, quæ nusquam inducit dispensationem in his, quæ sunt contra juris dispositionem, juxta text. in c. cum jam dudum. ubi Gl. in v. patientia. de præb. ea enim conniventia est ad evitanda scandala, quæ possent committi auferendo hujusmodi abusum, ut DD. in c. 2. de præb. in 6. crimen quippe publicum dissimulare dupliciter contingit. Primò ipsum actum criminis non prohibendo, cum potest prohiberi, & hoc Ecclesia non sustinet, nec dissimulat, sed gravissimè prohibet in cit. textibus collationem fieri à laicis. Secundò, transgressorem talis prohibitionis non puniendo, & hoc modo Ecclesia dissimulat aliqua ob difficultatem correctionis, & sic multa tolerantur, quæ si in judicium deducerentur, exigente justitià, non tolerarentur, ut dicitur in cit. c. jam dudum. de præb. ita ferè Lott. loc. cit. n. 40. citans Nav. de Ecclesia redivitibus, monit. 54. n. 2. Sanch. de matrim. l. 3. d. 38. n. 12. & sic in præsentibus casu collationis beneficiorum factæ à laicis nullam prætendi posse excusationem ex tolerantia Papæ, docent apud Lott. n. 41. Jo. And. Anchar. Jo. Mouach. in cit. c. 2. de præb. in 6. Card. conf. 56. n. 3. Selva. p. 2. q. 2. nu. 23. refertur plures alios. Neque his advertatur jus regalium, quo Reges Gal-

lia (quos etiam Corrad. l. i. c. 4. n. 85. dici ait in regno suo collatores ordinarios) Sede episcopali vacante in multis Ecclesiis conferunt beneficia, dum illud jus non fundatur in mero patronatu (cum virtute solius patronatus nequeat oriri jus eligendi aut conferendi, sed solum presentandi, seu nominandi, ut DD. communiter in cit. c. 21. de preb. in 6. cum Joanne Monach. sub num. 4.) sed in virtute consensus Papæ, ita ut ex toto pendeat à privilegio Sedis Apostolicæ, ut latè demonstrat Selv. cit. q. 23. n. 1. Lott. à num. 42.

4. Procedunt hæc ipsa quoque de jure conferendi beneficia manualia; cum & hæc sint vera beneficia ecclesiastica in jure spirituali, quod laici dare non possunt, consentientia. Laym. loc. cit. n. 16. nihil tamen vetat, quò minus laicus jus competat citra omne privilegium simpliciter deputandi Clericum seu Sacerdotem, qui altari deserviat, dum ex hac deputatione nullum spiritualitatis jus resultat, nec talis deputatus dicatur nancisci titulum aut beneficium ecclesiasticum. Lott. l. i. q. 5. num. 38.

5. Porro, qui beneficia à laicis jus collationis, electionis, vel institutionis citra concessionis privilegium præcedentibus obtinent, sunt excommunicati. cap. si quis Clericus. 16. q. 7. c. generali. de elect. in 6. Laym. cit. n. 16. Insuper talis provisio auctoritate laici facta pro irrita haberi debet. cap. quòd autem. de jure patronatus; ubi etiam ratio exprimitur: quia pro non dato habetur, quod ab eo datur, qui non potest de jure donare. Et hinc provisus removeri debet ab Episcopo tanquam intrusus: & si intra semestre vel quadrimestre patronus (si quis est) Episcopo alterive Ordinario collatori Ecclesiastico neminem canonicè instituendum præsentarit, collator seu is, ad quem pertinet, liberè conferre potest. c. 2. de concess. preb. & si intrusus in beneficio persistere voluerit, à ministerio Ecclesiastico & Ordine deponendus est, ut habetur c. præterea. de jure patronatus. Et quæ hic dicta de laicis sibi arrogantibus jus instituendi & conferendi, idem dicendum de arrogantibus sibi jus destituendi, juxta cit. c. præterea; non minus enim, sed forte magis juxta dicenda responsione sequente destitutio, quàm institutio potestatis, & juris est Ecclesiastici, non cadentis in laicos.

6. Respondeo secundò: potest nihilominus à Papa (& quidem solo, cum nemo præter illum possit laicum capacem reddere juris spiritualis. Corrad. l. i. c. 4. n. 2. citans c. 2. de judice. Rot. apud Farinac. decis. 193. n. 8. p. 3. & Garc. in addit. p. 1. c. 2. n. 37.) ex plenitudine potestatis hoc jus spirituale eligendi & conferendi beneficia merè laicis & secularibus concedi seu committi. Laym. in c. nullus. de elect. c. 14. & 15. citans Gl. communiter receptam in c. 2. de preb. in 6. v. Ecclesias. & Jo. And. ibidem in fine. Quo privilegio interveniente etiam femina (intellige etiam non professa religionem, & sic merè laica) potest conferre. Corrad. loc. cit. n. 81. citans Selv. p. 1. c. 5. n. 1. Innoc. in c. quòd sicut. & ibi Gl. de elect. Jo. Andr. in speculator. cit. de Legato. & alios relatos per Felin. in c. si quis. de major. & obed. Garc. loc. cit. n. 33. admodum autem rarè istiusmodi privilegium concedi laico ex eo liquet, quòd ait Laym. in cit. c. nullus. n. 15. quòd cum in Germania nequidem Imperator, aut supremi Romani Imperii Principes talem beneficia conferendi potestatem ex Apostolicæ Sedis concessione sibi vindicent (etiam contrarium ex Achill. de Grassis de

cit. 9. de restitut. spol. dicat Corrad. loc. cit. num. 86. de Imperatore) multò minus credibile sit, inferioribus Dominis, Comitibus, Baronibus, Nobilibus talem unquam factam fuisse concessionem, cujus proinde nec ullum vestigium apparet, vel allegari potest: videri etiam potest Trid. sess. 25. c. 20. Quin & Papa, concedendo Imperatori preces primarias, non concedit privilegium conferendi ista beneficia, ad quæ dantur preces, sed tantum faciendi recipi: neque enim oritur recepto titulus ex facto Imperatoris, sed ex facto Capituli aut Prælati ecclesiastici recipientis mandato Papæ, Lott. l. i. q. 6. num. 47. citans pro hoc Jo. And. ad speculat. cit. de preb. num. 7. & Præpol. in c. imperium. d. 10.

7. In casu autem obtenti istiusmodi privilegii conferendi non tam laicum ipsum dici conferre quàm Papam ministerio laici, ita ut collatio non tam reputetur regia aut alterius Principis, quàm merè Apostolica, ait Lott. loc. cit. num. 46. citans Rot. decis. 15. de preb. in antiquior. Card. de Luc. de benef. d. 9. n. 12. ubi, quòd propterea in collatione vel provisione beneficii, quam facit laicus ex concessione Papæ, laicus consideretur tanquam organum & instrumentum Papæ. Nihilominus laicus habens hanc à Papa potestatem rectè simpliciter in collatione à se facta utitur his verbis: remore presentium conferimus cum omnibus juribus, redditibus, emolumentis &c. & acquiritur per talè collationem beneficium absque eo, quòd requiratur alia aliqua institutio, aut confirmatio episcopi, aut alterius Clerici. Corrad. in pr. benef. loc. cit. n. 89. & 90. citans Garc. p. 1. c. 3. n. 34. ubi: quòd aliter non dicitur laicus habere privilegium.

8. Illud etiam hic observandum, quòd tamen si ex speciali privilegio institutio seu collatio laico (vel alteri personæ ecclesiasticæ) concessa esset, non debeat tamen ea extendi ad destituendum seu depositionem & remotionem. Laym. in c. nullus. de elect. nu. 17. citans Abb. in c. cum ex juncto. de heret. n. 3. & seq. Card. de Luca de benef. d. 65. n. 5. cum enim longè aliud, & quid plus sit potestas destituendi quàm potestas instituendi, seu conferendi, ab una ad aliam inferri non potest. Card. de Luca loc. cit. citans Paris. de resign. l. 7. q. 23. n. 1. & seq. n. 30. Gabriel. conf. 187. l. 1. cum communi DD. in c. si de renunc.

Quæstio 727. An, Sequester & Conductor habeant potestatem conferendi?

Respondeo ad utramque affirmativè; verum de hoc satis actum in quæst. num. jus presentandi sit penes Sequestrem & conductorem?

Quæstio 728. An, & qualiter excommunicatus possit conferre?

1. Respondeo primò: excommunicatus excommunicatione majore denunciatus, seu per sententiam declaratus, adeoque non toleratus, nullatenus conferre potest beneficia. Castrop. loc. cit. p. 27. n. 12. Lott. l. 2. q. 4. 1. n. 15. & 22. juxta c. unicum. ne Sede vac. in 6. & DD. ibidem communiter. Destituit enim hoc ipso omni potestate & jure conferendi, sicut & omni alià potestate & auctoritate in cæteris spiritualibus. Lott. cit. n. 22. citans præter S. Anton. Tabien. Ugolin. Henriq. Sayrum tom. 2. de cens. l. 1. c. 6. nu. 2. ubi latè hanc materiam exornans citat quamplurim. & parificatur

Præ